

Salvador Dalí i Domènech

(Figueres 1904 - 1989).- Dalí s'integrà en el grup que seria conegut com a Generació del 27. Tingué una estreta relació amb Luis Buñuel, García Lorca i Pepín Bello. Des de l'any 1925, exposà a Barcelona. El 1935, la seva pintura i els seus articles i conferències ja provocaren reaccions violentes de signe divers. Instal·lat a París des de la darrereria dels anys vint, esdevingué la figura més brillant del surrealisme pictòric. Féu amistat amb el matrimoni Morse, fundadors i promotors de la Salvador Dalí Foundation, amb seu a Saint Petersburg (Florida). Decantat pel franquisme, el 1939 fou acusat de feixista per André Breton. Alternà l'estada nord-americana amb sojorns a Portlligat, paisatge esdevingut leitmotiv en la seva obra. En tornar a Espanya el 1948, seguí, segons ell, la tradició espiritual de Zurbarán, Murillo, Valdés Leal i els grans místics de la literatura castellana. La seva pintura, d'una originalitat i qualitat innegables, partí del noucentisme i, després d'una etapa cubistitzant, adoptà el que ell anomenà activitat paranoicocrítica que donà la seva obra més característica: escenes oníriques realitzades amb una extraordinària minuciositat tècnica. L'estada a Itàlia durant la guerra civil de 1936-39 inaugurà una etapa on predominen els temes religiosos, històrics i al·legòrics, és en aquest període que aconseguí els seus jocs visuals més espectaculars. En etapes successives emprà l'holografia i realitzà pintures estereoscòpiques. Col·laborà en alguns films, realitzà l'escenografies i escriví llibrets. Conreà el cartellisme i la il·lustració de llibre i dissenyà joies, escultures i objectes diversos.

Bibliografia: Enciclopèdia Compacta 2000: l'enciclopèdia del mil·lenni. Interacció Editorial [etc.], 2002

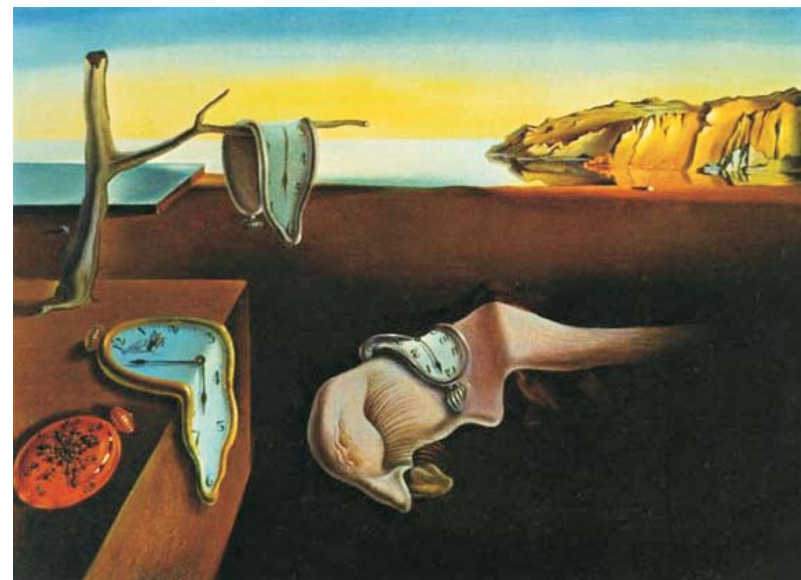

Ajuntament de
Salt

Biblioteca Jaume Mintrial i Masià - Manuel de Falla, 26 - Salt
Tel. 972 24 03 22 - <http://www.bibgirona.net/salt> - bibsalt@ddgi.es

Descobrim la música amb la Natàlia Nadal

*Escollirem música, veurem quadres i descobrirem
cànons estètics, creences, vivències, anècdotes i
més coses en què moltes vegades
músics i pintors han coincidit.*

La persistència de la memòria, 1931

Dalí i els músics del seu temps

La música al segle XX

En el període d'entreguerres, iniciat per la Primera Guerra Mundial i la Revolució Russa, importantíssims esdeveniments que han significat el veritable començament del segle XX i que l'han marcat irremeiablement, conviuen moltes iniciatives musicals diverses sorgides de l'esfondrament definitiu del complicadíssim entramat romàntic. A les simfonies de més d'una hora i mitja de durada, l'evolució de la música respon amb peces brevíssimes.

L'orquestra mastodòntica es veu resposta per combinacions instrumentals heterogènies, pocs anys abans impensables.

Les raons d'aquests canvis radicals es veuen subratllades per dos fets molt concrets: la ruïna global d'Europa després de la gran guerra, i la possibilitat de "guardar" la música i reproduir-la quan es vulgui, o sigui l'invent de l'enregistrament del so.

En aquests anys cabdals, l'evolució de la música és imparabile, irreversible i trontollen els fonaments dels tres paràmetres primaris de la música: el temps, l'alçada i la intensitat.

Les conseqüències de la segona guerra mundial han portat un canvi de mentalitat en comprovar els horrors del potencial humà. La concepció del món porta a molts compositors a fer taula rasa del passat. En moltes obres, l'autor es compromet políticament i, usant la nova tecnologia expressa el rebuig del terror.

Audició

- . *Allegro Barbaro*, de B. Bartók
- . *Dansa dels adolescents*, del Ballet "La Consagració de la Primavera", de I. Stravinsky
- . *Summertime*, de l'òpera "Porgy and Bess", de Gershwin
- . *Oh Fortuna*, de "Carmina Burana", de C. Orff
- . *Canción de cuna para dormir a un negrito*, de X. Montsalvatge

Músics del segle XX

Béla Bartók (Nagyszentmiklós, Hongria, actualment Romania 1881 - Nova York 1945)

Féu un ús lliure del total cromàtic i introduí una sòlida força estructuradora tonal, sense acceptar, però, cap mètode rígid. El 1940 emigrà als EUA. Les seves obres més destacades són: l'òpera 'El castell de Barbablava', el ballet 'El mandarí meravellós', Concerts per a piano, Música per corda, etc.

Igor Stravinsky (Oranienbaum 1882 - Nova York 1971)

La seva àmplia producció comprèn un centenar d'obres, que es podrien dividir en quatre grans períodes: el rus, l'experimental, el neoclàssic i el serial. L'època qualificada de "rusa" comprèn obres tan diferents com L'oiseau de feu, Petruska i la revolucionària Sacre du printemps, després de la qual inicià l'època "experimental". A partir del 1913 escriví Trois poésies de la lirique japonaise, Pribautki, L'histoire du soldat i Les Noces. A partir del 1920 començà el període neoclàssic, etapa que finalitzà amb The Rake's Progress, òpera molt influïda pel bel canto italià. Gran innovador en el camp rítmic, realitzà la seva producció sonora independentment dels corrents musicals que dominaven la música del seu temps.

George Gershwin (Brooklyn, Nova York 1898 - Beverly Hills, Califòrnia 1937)

El 1919 la seva cançó Swanee el féu popular i estrenà revistes musicals a Broadway. És autor d'obres simfòniques com la Rhapsody in blue, un concert per a piano i orquestra i el poema simfònic An American in Paris. Féu també música per a pel·lícules i l'òpera Porgy and Bess.

Carl Orff (Munic 1895 - 1982)

És el creador d'un mètode d'ensenyament de la música Orff-Schulwerk. Les seves composicions principals són destinades a l'escena, com la cantata medievalitzant Carmina Burana.

Montserrat i Bassols, Xavier (Girona 1912-Barcelona 2002)

És una de les figures més representatives de l'anomenada "generació perduda", entremig de la dels compositors de la república i l'actual. La seva obra ha aconseguit una gran projecció internacional i s'ha convertit en una referència fonamental en la música contemporània. El primer èxit el va obtenir a la dècada dels quarantes amb la col·lecció de les Cinco Canciones Negras (1945), que marquen la seva partida postnacionalista que va derivar en un estil qualificat d'"antillanisme". El seu talent de compositor s'uneix a un bon domini de l'ofici i, en especial, de la instrumentació. És considerat el compositor català més representatiu de la seva època.

Bibliografia:

Natàlia Nadal

[Http://www.montsalvatge.com](http://www.montsalvatge.com)

Enciclopèdia Compacta 2000: l'enciclopèdia del mil·lenni. Interacció Editorial, 2002

Discografia

Béla Bartók

- ▶ Concerto para orquesta / Música para cuerdas, percusión y celesta. Orquesta Filarmónica de Berlín ; director: Herbert von Karajan
- ▶ Strig Quartets / Alban Berg Quartett

Igor Stravinsky

- ▶ L'Oiseau de feu ; Le Sacre du printemps / Stuart Neill, tenor ; San Francisco Symphony Chorus, San Francisco Girls Chorus, Ragazzi, The Peninsula Boys Chorus ; San Francisco Symphony ; Michael Tilson Thomas, conductor
- ▶ El Pájaro de fuego / cuento de Carmen Santonja narrado por Fernando Palacios. Orquesta Filarmónica de Gran Canaria dirigida per Adrian Leaper
- ▶ Petrushka ; La consagración de la primavera / Orquesta Sinfónica de Detroit ; director: Antal Dorati
- ▶ Pulcinella / cuento de Fernando Palacios. Orquesta Filarmónica de Gran Canaria dirigida por Adrian Leaper

George Gershwin

- ▶ An American in Paris / original motion picture soundtrack
- ▶ Porgy & Bess / The Glyndebourne Chorus The London Philharmonic conducted by Simon Rattle
- ▶ Rhapsody in blue ; An american in Paris / Kurt Hiltawsky / Siegfried Stöckigt, piano ; Gewandhausorchester Leipzig/Kurt Mazur
- ▶ Rhapsody in blue ; Un americano en París / director: Lorin Maazel ; Ivan Davis, piano. Fanfare for the common man ; Daniel Majeske, violín ; Orquesta de Cleveland
- ▶ The Song is ...

Carl Orff

- ▶ Carmina Burana / Sylvia Greenberg, soprano James Bowman, contratenor Stephen Roberts, barítono Coro de Niños del Estado, Coros de la Catedral de Berlín, Coro y Orquesta Sinfónica de la Radio de Berlín

Xavier Montsalvatge

- ▶ Liliانا ; Salvador Brotons / Història de Babar ; Francis Poulenc / Viatge a la Lluna ; Xavier Montsalvatge / Orquesta Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya ; director: Salvador Brotons
- ▶ Piano music / Montsalvatge Benita Meshulam, piano

Bibliografia

Salvador Dalí (últimes adquisicions, 2000/2004)

- ▶ Dalí silenciado: les transicions d'un separatista / Mark Planellas-Witzsch
- ▶ Salvador Dalí: su vida, su obra / Marco Di Capua
- ▶ Tot Dalí: vida i obra del personatge més genial i espectacular del segle XX / Lluís Llongueras
- ▶ Universodalí : 30 recorridos por la vida y la obra de Salvador Dalí / Ricard Mas Peinado
- ▶ Antoni Gaudí Salvador Dalí / Llorenç Bonet, Cristina Montes
- ▶ Salvador Dalí: vida y obra / Frank Weyers
- ▶ Dalí una vida perversa / Joan Castellar-Gassol
- ▶ La Vida pública de Salvador Dalí / edició, introducció i notes de Ricard Mas

Músics del segle XX

- ▶ Bartók / Pierrette Mari
- ▶ Stravinski / André Lischké
- ▶ Babel 46, de Xavier Montsalvatge / Jordi Maluquer

Internet

- ▶ Fundació Gala-Dalí <<http://www.salvador-dali.org>>
- ▶ X. Montsalvatge <<http://www.montsalvatge.com>>
- ▶ Compositors <<http://www.epdlp.com/framesm.php>>